

Nr 118.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till förvaltningskostnader för handelsflottans pensionsanstalt; given Stockholms slott den 3 februari 1939.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Gustav Möller.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 3 februari 1939.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, ENGBERG, SKÖLD, QUENSEL, FORSLUND, ERIKSSON, STRINDLUND.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för handelsdepartementet, statsrådet Möller:

I årets statsverksproposition, elfte huvudtiteln, punkt 21, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Handelsflottans pensionsanstalt: Förvaltningskostnader för budgetåret 1939/40 beräkna ett förslagsanslag av 19,000 kronor. Sedan utredningen i ärendet slutförts, torde jag nu ånyo få anmäla detsamma.

Direktionen för handelsflottans pensionsanstalt består för närvarande av tre ledamöter, varav en ordförande. Till ledamöterna utgå arvoden med, för år räknat, till ordföranden 800 kronor och till vardera av de övriga ledamö-

terna 600 kronor. Vid anstalten äro anställda en kamrerare och sekreterare med arvode av 3,300 kronor, en kanslist med arvode av 1,400 kronor och en vaktmästare med arvode av 850 kronor, varjämte mindre arvoden utgå till visst biträde i övrigt. Dessa arvoden liksom kostnaderna i övrigt för anstaltens förvaltning bestridas ur anstaltens s. k. förvaltningskostnadsfond, varjämte alltsedan år 1920 av riksdagen anvisats ett anslag såsom bidrag till täckande av förvaltningskostnaderna. Bidraget har under senare år utgått med 1,500 kronor, därav avsetts 1,000 kronor såsom bidrag till arvoden åt anstaltens personal samt 500 kronor såsom bidrag till anstaltens hyreskostnad.

Enligt beslut vid 1938 års riksdag (prop. nr 210; r. skr. nr 370) skall från och med den 1 juli 1939 äga rum en omorganisation av sjömanshusen och, i samband därmed, jämväl av handelsflottans pensionsanstalts verksamhet. Omorganisationen innebär, såvitt nu är i fråga, att behovsprincipen, vilken hittills varit utslagsgivande för rätt till understöd från sjömanshusen, övergives samt att sjömanshusens understödsverksamhet samordnas med verksamheten vid handelsflottans pensionsanstalt till en på försäkrings-tekniska grunder uppbyggd pensionering, i dess helhet handhavd av anstalten.

Vid den utredning, som föregick omorganisationsbeslutet, beräknades de genom omläggningen utvidgade arbetsuppgifterna för pensionsanstalten föranleda dels ökning av statens förvaltningsbidrag till anstalten, dels ock vissa engångskostnader. I skrivelse den 15 februari 1938 anförde *kommerskollegium* beträffande kostnaderna för den erforderliga organisationen av anstalten från och med nästkommande budgetår i huvudsak följande:

De med handelsflottans pensionsanstalts dåvarande förvaltning förbundna kostnaderna hade under budgetåret 1936/37 uppgått till 11,288 kronor 74 öre, varav 8,950 kronor i arvoden, 1,500 kronor i hyra för expeditionslokal och 830 kronor 90 öre för expenser. Till bestridande av ifrågavarande förvaltningskostnader stode till anstaltens förfogande huvudsakligen räntor på anstaltens s. k. förvaltningskostnadsfond, vilken vid slutet av sistnämnda budgetår uppgått till ett belopp av 240,703 kronor 42 öre, vissa bötesmedel samt ett årligt statsbidrag å 1,500 kronor.

Då kollegium ansett det nödvändigt, att uppgift föreläge åtminstone om den antagliga storleksordningen av de med anstaltens utvidgade arbetsuppgifter förbundna kostnaderna, hade kollegium i samråd med förste aktuarien i pensionsstyrelsen, filosofie licentiaten E. C. Lindh, som biträtt vid utarbetandet av förslaget till huvudgrunder för omorganisation av pensions- och understödsväsendet för sjöfolk, verkställt vissa beräkningar härutinnan.

Kollegium utginge till en början från att någon förändring icke erfordrades beträffande vare sig direktionens för anstalten dåvarande sammansättning eller de till ledamöterna utgående arvoden. Förutsättningen härför finge emellertid anses vara, att anstalten försåges med kompetent och i övrigt lämplig personal för det löpande arbetet. Det närmaste ansvaret för och ledningen av anstaltens löpande uppgifter syntes, med särskild hänsyn till att viss försäkringsteknisk insikt och erfarenhet torde vara nödvändig för tjänstens vederbörliga fullgörande, icke kunna anförtros år person, för vilken avlöning utginge efter lägre norm än som vore bestämd för tjänsteman

i lönegraden B 26 enligt löneplanen för nyreglerade verk. Till biträde åt denne föreståndare borde få avses en kvinnlig tjänsteman i kanslibiträdes tjänsteställning, varjämte borde beräknas visst belopp för erforderlig vaktmästarhjälp samt, för tillfällen av särskild arbetsanhopning såsom vid pensionsutbetalningsterminerna, extra skrivhjälp. I övrigt erfordrades vissa belopp för bestridande av utgifter för lokalhyra, städning, telefon samt för expenser i övrigt.

Kostnaderna syntes, därest för föreståndaren avsåges full tjänst, kunna antagas gestalta sig ungefärligen sålunda:

Avlöningskostnader:

Föreståndare (löneklass 29)	kronor 10,020
Kanslibiträde (löneklass 10)	» 3,300
Vaktmästarhjälp (i ett för allt)	» 1,500
Extra skrivhjälp (i ett för allt)	» 500
	<hr/>
	Kronor 15,320.

Omkostnader i övrigt:

Hyra	kronor 2,000
Städning	» 360
Telefon	» 240
Expenser i övrigt	» 3,400
	<hr/>
	Kronor 6,000.

Härtill skulle komma dyrtidstillägg m. m. å omkring 2,500 kronor.

Totalkostnaden skulle enligt de anförda beräkningarna årligen bli i runt tal 23,800 kronor. För bestridande härav kunde, med utgångspunkt från en genomsnittsränta av 2.75 procent å förvaltningskostnadsfonden, beräknas stå till förfogande räntemedel och bötesandelar å i genomsnitt 7,000 kronor, varför det årliga statsbidraget till anstaltens förvaltningskostnader, med angivna utgångspunkt av erforderlig full tjänstetid för föreståndaren, skulle behöva ökas från 1,500 kronor till 16,800 kronor.

Enligt vad för kollegium upplysts skulle emellertid, under förutsättning att det kvinnliga biträdet, såsom avsetts, finge full tjänstgöring, föreståndarens arbetskraft icke behöva helt tagas i anspråk, varför undersökning borde verkställas, huruvida icke till föreståndare skulle kunna förvärvas person med sysselsättning även på annat håll, i vilket fall avlöningen till denne skulle kunna fastställas till lägre belopp än det här förutsatta och utgå i form av arvode.

Den föreslagna omläggningen komme helt naturligt att föranleda vissa engångskostnader. Sålunda måste anstalten utrustas med vissa moderna hjälpmedel för verksamhetens administrering. Enligt upplysning erfordrades härutinnan anskaffande av — förutom kortregister — adressograf (med listförare) till en beräknad kostnad av omkring 3,000 kronor, två räknemaskiner (multiplikations-) betingande en kostnad av tillhoppa omkring 550 kronor, en additionsapparat till ett pris av omkring 900 kronor samt en skrivmaskin till en kostnad av omkring 390 kronor. Härtill skulle komma kostnaden för ett till adressografen hörande plåtskåp med 30 lådor för präglade plåtar till ett beräknat pris av omkring 500 kronor. Engångskostnaden för ett antal av 5,000 präglade plåtar beräknades till 1,150 kronor. Kostna-

den för den löpande präglingen av nya plåtar hade beräknats skola täckas inom ramen för den förutsatta anslagsposten till expenser.

Nu angivna engångskostnader skulle sålunda kunna beräknas till i runt tal 6,500 kronor jämte en mindre kostnad för kortregister. Kollegium förutsatte, att nu ifrågavarande engångskostnader skulle kunna få bestridas från handels- och sjöfartsfonden.

I häröver den 23 februari 1938 avgivet yttrande anförde *direktionen över handelsflottans pensionsanstalt*, att direktionen utginge från att direktionen bleve i tillfälle att närmare yttra sig i ämnet i samband med behandlingen i sinom tid av frågan om anslag till anstalten för budgetåret 1939/40. Ehuru det icke syntes avsevärt inverka på storleksordningen av kostnaderna för anstaltens förvaltning ansåge emellertid direktionen sig böra redan för det dåvarande fästa uppmärksamheten på det antagbara behovet av något belopp för arvode till sådant kvalificerat biträde åt den för det löpande arbetet närmast ansvarige, som i huvudsak svarade mot den nuvarande kanslisten vid anstalten och som kunde vid behov vikariera för föreståndaren, jämte anordningar för möjliggörande av vikariatsersättning under semester m. m.

I skrivelser den 30 augusti och den 8 december 1938 har direktionen sedermera — efter att hava erinrat om vad i saken sålunda tidigare förekommit — vidare anført i huvudsak följande:

Direktionen utginge från att avlöningen till föreståndaren tillsvidare, i avbidan på närmare erfarenhet, uppfördes allenast å extra stat samt att det av 1938 års riksdag godkända nya civila avlöningsreglementet skulle läggas till grund för avlöningsbeloppens beräkande. I detta sammanhang föreslog direktionen benämningen direktör i stället för föreståndare för den tilltänkta chefen för anstalten.

Kostnaderna beräknades gestalta sig sålunda:

Avlöningskostnader:

Arvoden till direktionens ordförande och ledamöter i ett för allt, bestämda av Kungl. Maj:t	kronor	2,000
Direktören (löneklass A 28) (29) = 11,010—609 (303 + 306) ..	»	10,401
Kanslibitråde (löneklass A 11) = kr. 4,395—156 (57 + 99) ..	»	4,239
Kanslist, arvode bestämt av Kungl. Maj:t, i ett för allt	»	1,400
Vaktmästarhjälp, arvoden i ett för allt	»	1,500
Extra skrivhjälp, i ett för allt	»	500
	Summa kronor	20,040.

Omkostnader i övrigt:

Hyra	kronor	2,000
Städning	»	480
Telefon	»	320
Expenser i övrigt	»	3,400
	Summa kronor	6,200.

Härtill skulle komma dyrtidstillägg till direktören och kanslibiträdet å omkring 450 kronor.

Då vid semester eller annan tjänstledighet för direktören eller kanslibiträdet någon lönegradsplacerad tjänsteman vid anstalten icke funnes, som

skulle kunna vikariera, måste särskilda grunder för ersättning till vikarie fastställas. Denna ersättning syntes böra bestämmas till visst belopp per dag, därvid ersättningen syntes skäligen böra utgå med 18 kronor per dag till vikarie för direktören och 8 kronor per dag till vikarie för kanslibiträdet, motsvarande ungefär begynnelselönen till e. o. tjänsteman i 18:e resp. 4:e lönegraden jämte den vikariatsersättning, som för dylik tjänsteman skulle utgå vid vikariat å tjänst i 26:e respektive 7:e lönegraden. På sätt kommerskollegium framhållit skulle ifrågakomma vissa engångskostnader vid ikraftträdandet av anstaltens omorganisation, beräknade till i runt tal 6,500 kronor, vilka kostnader förutsatts skola få bestridas från handels- och sjöfartsfonden.

Direktionen har i anslutning härtill upprättat följande förslag till personalförteckning samt avlönings- och omkostnadsstater för anstalten:

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
Tjänsteman å ordinarie stat	
1 kanslibiträde	A 7
Tjänsteman å extra stat	
1 direktör	A 26

Avlöningsstat.

1. Avlöning till tjänsteman å ordinarie stat, förslagsvis	kronor	4,200
2. Avlöning till tjänsteman å extra stat, förslagsvis	»	10,400
3. Arvoden i ett för allt, bestämda av Kungl. Maj:t	»	3,400
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal i ett för allt ..	»	2,000
Summa kronor		20,000.

Särskilda uppbördsmedel:

Räntor å förvaltningskostnadsfonden samt bötesandelar	kronor	7,000
Nettoutgift kronor		13,000.

Omkostnadsstat.

Hyra och övriga expenser, förslagsvis	kronor	6,200
---	--------	-------

Vidare har direktionen anfört följande:

Enligt utarbetat utkast till reglemente för pensionsanstalten förutsattes periodvis, nämligen vart femte år, vissa försäkringstekniska och statistiska utredningar bliva erforderliga liksom ock att däremellan behov av rådföring med försäkringstekniskt och statistiskt sakkunnig skulle behöva ifrågakomma. Visserligen hade, enligt vad som framginge av den på sin tid av kommerskollegium framlagda planen för anstaltens organisation, förutsatts, att anstaltens direktör skulle besitta viss försäkringsteknisk insikt och erfarenhet. För det löpande arbetet vore utan tvivel ett visst mått av dylika insikter hos denna av nöden, men karaktären av anstaltens verksamhet vore påtagligen sådan, att från tid till annan sådana spörsmål kunde uppstå, vilkas bedömande krävde mera djupgående insikter på ifrågavarande om-

råde än som skäligen kunde förutsättas förefinnas hos direktören. En försäkringsteknisk konsulent borde därför stå till direktionens förfogande vid förefallande behov. Då den härav betingade arvodeskostnaden icke kunde komma att uppgå till något större årligt belopp, vilket förutsattes skola fastställas av Kungl. Maj:t, och med hänsyn till denna utgifts karaktär, syntes denna kostnad böra bestridas av de till anstalten inflytande hyresavgifts-medlen. Det särskilda arvode, som torde böra utgå till konsumenten för den förenämnda periodiskt återkommande utredningen eller för annan eventuellt erforderlig, av Kungl. Maj:t på direktionens förslag beslutad mera omfattande utredning, liksom övriga med dylika utredningar förbundna kostnader torde likaledes få bestridas av samma medel.

Då den sålunda föreslagna dispositionen i visst avseende av hyresavgifts-medlen syntes vara av karaktär att böra underställas riksdagens prövning i samband med framläggandet av förslaget till anstaltens organisation, såvitt denna påkallade särskilda anslagsmedel, hemställde direktionen, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärd i detta syfte.

Över direktionens förslag hava, efter remisser, allmänna civilförvaltningens lönenämnd den 19 december 1938 och statskontoret den 21 januari 1939 avgivit utlåtande.

Statskontoret har anfört i huvudsak följande:

Ämbetsverket kunde icke tillstyrka en sådan ändring av anställningsformen för befattningshavarna vid pensionsanstalten, att de skulle erhålla pensionsberättigade anställningar. För en dylik åtgärd torde i varje fall erfordras någon tids erfarenhet angående behovet av fast anställd personal. Vid sådant förhållande och med hänsyn jämväl tagen till att pensionsanstaltens karaktär icke kunde sägas undergå någon mera väsentlig förändring genom att den av sjömanshusen bedrivna understödsverksamheten komme att omhänderhavas av anstalten, hölle ämbetsverket före, att ifrågavarande befattningshavare fortfarande borde avlönas genom av Kungl. Maj:t fastställda arvoden.

De arbetsuppgifter, som komme att åvila den person, som hade ledningen av anstalten, syntes knappast kunna bliva av den omfattning, att en föreståndare med full daglig tjänstgöring behöfde anställas. I likhet med vad som antytts i kommerskollegii utlåtande finge statskontoret som sin uppfattning uttala, att här ifrågavarande arbetsuppgifter torde kunna anförtros åt en person med sysselsättning jämväl på annat håll. Arvodet till ifrågavarande befattningshavare borde anpassas med hänsyn till denna omständighet, och ville ämbetsverket som skäligen årligt arvode föreslå 5,000 kronor.

Till biträde åt föreståndaren borde — såsom även föreslagits — anställas en kvinnlig tjänsteman. Med hänsyn till arten och omfattningen av hennes arbetsuppgifter borde hon jämställas med kanslibitråde och hennes arvode fastställas med ledning av för dessa tjänstemän utgående lönebelopp. Enligt det nya civila avlöningsreglementet utginge i lägsta löneklassen på högsta dyrort avlöning till befattningshavare i kanslibitrådes tjänsteställning med 3,651 kronor jämte rörligt tillägg. Med hänsyn härtill borde det kvinnliga tjänstemannen tillkommande arvodet kunna bestämmas till 3,600 kronor.

Då det måste förutsättas, att den kvinnliga tjänstemannen erhöle full tjänstgöring och därmed pensionsanstaltens behov av kontorspersonal för det löpande arbetet måste anses vara fyllt, kunde ämbetsverket icke tillstyrka att — såsom pensionsanstalten föreslagit — å avlöningsstaten beräknades medel för en kanslist. Detta hade ej heller förutsatts i kommerskollegii

förslag till kostnadsberäkning för anstalten. Däremot hade statskontoret icke något att erinra mot att ett belopp av 500 kronor anvisades till skrivhjälp.

Ämbetsverket ville vidare ifrågasätta, om den föreslagna omorganisationen kunde komma att medföra en så stor ökning i arbetet för anstaltens vaktmästare, att en höjning av arvodet för vaktmästarhjälp från 850 kronor till 1,500 kronor kunde anses motiverad. Ämbetsverket ville för sin del föreslå, att arvodet utginge efter 100 kronor per månad eller sålunda med 1,200 kronor.

Beträffande det begärda anslaget till omkostnader kunde ämbetsverket icke underlåta att fästa uppmärksamheten på den stora förhöjning av detta anslagsbelopp, som påkallats. Med hänsyn till att i det beräknade beloppet icke syntes ingå några av de engångskostnader, som den föreslagna omläggningen torde komma att föranleda, torde — i synnerhet vid en jämförelse med de nuvarande omkostnaderna — en icke obetydlig minskning av beloppet kunna ske. Även om det måste anses uppenbart, att den nya organisationen förde med sig ökade årliga omkostnader för anstalten och en höjning av kostnaderna för den skull vore berättigad, ville det dock synas ämbetsverket som om ett belopp på 3,500 kronor vore tillräckligt för att täcka ifrågavarande kostnader.

Ämbetsverket hade icke något annat att i och för sig erinra mot anstaltens förslag om anlitande av en försäkringsteknisk konsulent, än att ämbetsverket ville ifrågasätta, huruvida det med hänsyn till den kompetens, som förutsattes innehavas av den person, som hade ledningen av anstalten, kunde anses föreligga behov därav i andra fall än de regelbundet återkommande försäkringstekniska utredningarna. Ämbetsverket kunde emellertid icke biträda förslaget, att konsulentarvodet skulle utgå av hyresavgiftsmedel. I likhet med övriga till anstaltens befattningshavare utgående arvoden borde konsulentarvodet bestridas av de medel, som stode till förfogande för anstaltens förvaltningskostnader.

Kommerskollegium hade beräknat avkastningen av anstaltens förvaltningskostnadsfond — uppgående till i runt tal 240,000 kronor — jämte bötesandelarna till 7,000 kronor. De av statskontoret i det föregående uppskattade kostnaderna för anstaltens förvaltning — därvid de till direktionsledamöterna utgående arvoden förutsattes skola utgå med oförändrade belopp, tillhoppa 2,000 kronor — belöpte sig till $(2,000 + 5,000 + 3,600 + 1,200 + 500 + 3,500 =)$ 15,800 kronor. Med hänsyn till det av kommerskollegium beräknade belopp, med vilket anstalten själv skulle bidra till förvaltningskostnaderna, skulle statens bidrag till anstalten därför kunna bestämmas till 8,800 kronor. Emellertid framginge av ämbetsverket tillhandakomna utdrag av anstaltens räkenskaper, att förvaltningskostnadsfondens avkastning jämte inkomsterna av bötesandelar under budgetåren 1936/37 och 1937/38 uppgått till 10,576 kronor 22 öre respektive 10,699 kronor 90 öre. Även om man för framtiden nödgades räkna med en något minskad avkastning av förvaltningskostnadsfonden, förefölle det som om vid bestämmandet av statsbidragets storlek fondens avkastning i varje fall för de närmast kommande åren borde uppskattas med utgångspunkt från en högre fondavkastning än den, med vilken kommerskollegium räknat. Statskontoret finge för sin del föreslå, att vid bestämmandet av statsbidraget till anstalten för budgetåret 1939/40 fondens avkastning jämte bötesandelarna beräknades till 10,000 kronor. I anledning härav och med hänsyn till vad förut i ärendet anförts finge ämbetsverket föreslå, att statens bidrag till förvaltningskostnaderna för handelsflottans pensionsanstalt för budgetåret 1939/

40 — utöver de engångskostnader som föränleddes av omläggningen av anstaltens verksamhet — bestämdes till (15,800 — 10,000 =) 5,800 kronor.

Allmänna civilförvaltningens lönenämnd har anfört:

Därest pensioneringen av handelsflottans anställningshavare ansåges böra handhas av en fristående anstalt i stället för att inordnas under något statligt verk, för vilken senare anordning vissa skäl syntes tala, hade lönenämnden i stort sett icke något att erinra mot det föreliggande förslaget, vilket åsyftade ett inordnande av anstaltens befattningshavare under civila avlöningsreglementet. Dock ville lönenämnden ifrågasätta, huruvida icke den föreslagna direktörstjänsten lämpligen skulle kunna uppföras som en ordinarie befattning med placering i lönegraden C 2 eller sålunda med arvode å 10,000 kronor. Då det vore fråga om en nyrekrytering av befattningen, syntes dock förordnandet första gången böra avse en tid av allenast ett år. För den händelse befattningshavaren ifråga emellertid ansåges böra i anslutning till direktionens förslag tillsvdare erhålla icke-ordinarie anställning med placering i 26:e lönegraden, hölle lönenämnden före, att ej heller kanslibiträdet för närvarande borde uppföras å ordinarie stat.

Enligt vad lönenämnden inhämtat, skulle innehavaren av den föreslagna bisysslan som kanslist i första hand stå till förfogande som vikarie för direktören vid semester eller annan ledighet för denne. Lönenämnden ville för sin del ifrågasätta, huruvida icke befattningshavaren jämväl skulle kunna tjänstgöra såsom biträdande sekreterare eller protokollsförare vid direktionens sammanträden, varigenom det skulle bliva honom möjligt att mera kontinuerligt följa anstaltens verksamhet och förvärva insikt i de förekommande göromålen.

Den föreslagna anordningen, att arvodet till konsulenten och kostnaderna för de av honom verkställda undersökningarna skulle bestridas av inflytande hyresavgiftsmedel, ansåge sig lönenämnden icke kunna tillstyrka. Enligt lönenämndens uppfattning borde i stället å avlöningsstaten uppföras ett årsarvode med lämpligt belopp. För bestridande av kostnaderna för mera omfattande undersökningar torde särskilda medel böra ställas till direktionens förfogande efter framställning till riksdagen.

*Departements-
chefen.*

De av 1938 års riksdag beslutade nya anordningarna beträffande pensions- och understödsväsendet för handelsflottans befattningshavare avses, såsom nämnts, skola träda i tillämpning den 1 juli 1939. Vid omorganisationsbeslutet förutsattes, att pensionsverksamheten skulle omhänderhas av handelsflottans pensionsanstalt, som för ändamålet finge ombildas och utökas på lämpligt sätt. Av den utredning, som år 1938 förebragtes i ärendet, framgår, att omläggningen kunde beräknas medföra en stegring av antalet pensionärer i anstalten från omkring 2,300 till omkring 4,800 eller således med mer än 100 procent. Det beräknades vidare, att de årliga pensionsbelopp, som skulle utbetalas från pensionsanstalten, komme att uppgå till omkring 1,600,000 kronor mot för närvarande i runt tal 375,000 kronor. De totala årliga förvaltningskostnaderna för pensionsverksamheten uppskattades preliminärt till, frånsatt arvoden till direktionens ledamöter, närmare 24,000 kronor.

De arbetsuppgifter, vilka efter omorganisationens genomförande avses skola åvila handelsflottans pensionsanstalt, synas bliva förhållandevis om-

fattande. Jag vågar icke dela statskontorets uppfattning, att föreståndarbefattningen skulle kunna handhavas såsom bisyssla vid sidan av annan verksamhet. Skall arbetet skötas på ett tillfredsställande sätt torde, i enlighet med vad anstaltens direktion föreslagit och såsom tillstyrkts av allmänna civilförvaltningens lönenämnd, befattningen böra besättas med en person, som kan ägna sig åt verksamheten vid anstalten såsom sin huvuduppgift. Jag tillstyrker, att befattningen inordnas under civila avlöningsreglementet. Vad angår avlöningsförmånerna förordar jag att, på sätt lönenämnden ifrågasatt, tjänsten, vars innehavare bör benämnas direktör, uppföres såsom ordinarie befattning i lönegraden C 2 eller sålunda med en årslön av 10,000 kronor samt att förordnande å tjänsten gives för viss tid. Övervägande skäl synas vidare tala för att, i överensstämmelse med direktionens, av lönenämnden biträdda förslag, å ordinarie stat för anstalten jämväl uppföres en kanslibiträdestjänst i lönegraden A 7. För avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat skulle under angivna förutsättningar, efter minskning med beräknade pensionsavdrag, erfordras sammanlagt i runt tal 13,600 kronor. Härtill torde emellertid böra läggas visst belopp för vikariatsarvoden. Jag erinrar i detta sammanhang att, med hänsyn bland annat till behovet av vikarie för direktören, direktionen föreslagit inrättande såsom arvodestjänst av en kanslistbefattning, vars innehavare skulle kunna tagas i anspråk för ändamålet vid förefallande behov. I likhet med statskontoret kan jag emellertid icke finna nödvändigt, att medel nu beräknas för en dylik tjänst. Behovet av vikarie torde kunna tillgodoses i annan ordning. Jag har ej något att erinra mot direktionens förslag, att ersättning må utgå till vikarie för direktören med 18 kronor om dagen och till vikarie för kanslibiträdet med 8 kronor om dagen. Då dessa ersättningar böra bestridas från anslagsposten till avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, synes densamma böra höjas med förslagsvis 800 kronor och sålunda upptagas till $(13,600 + 800 =)$ 14,400 kronor.

Såsom tidigare nämnts utgår för närvarande årligt arvode till direktionens ordförande med 800 kronor och till en var av de övriga två ledamöterna med 600 kronor. Med hänsyn till den av omorganisationen föranledda ökningen av anstaltens arbete synes det skäligt, att ordförandearvode något höjes, förslagsvis till 1,200 kronor. Anslagsposten till arvoden skulle vid bifall härtill upptagas till 2,400 kronor. Å arvodena bör icke utgå dyrtidstillägg.

Utöver nu angivna avlöningskostnader torde medel böra beräknas för ersättning till vaktmästarbiträde samt extra arbetshjälp. Jag tillstyrker, att för dylika utgifter beräknas ett belopp av sammanlagt 2,000 kronor. Vidare synes något belopp böra avses för anlåtande vid förefallande behov av särskild försäkringsteknisk sakkunskap; att, såsom direktionen föreslagit, för detta ändamål taga i anspråk inflytande hyresavgiftsmedel synes icke lämpligt. För de årliga kostnader av förevarande slag, som kunna ifrågakomma, lärer ett belopp av 500 kronor vara tillfyllest. I den mån mera omfattande försäkringstekniska utredningar bliva erforderliga torde framställning om extra medelstilldelning få göras hos riksdagen. Nu tillstyrkta belopp,

tillhoppa 2,500 kronor, torde i avlöningsstaten för anstalten böra upptagas under en anslagspost till avlöningar för övrig icke-ordinarie personal.

Å avlöningarna till direktören och kanslibiträdet kommer att utgå rörligt tillägg. För ändamålet synes få beräknas ett belopp av förslagsvis 900 kronor.

Avlöningskostnaderna för pensionsanstalten skulle sålunda sammanlagt komma att uppgå till (14,400 + 2,400 + 2,500 + 900 =) 20,200 kronor. Vid beräkningen av anstaltens anslagsbehov böra emellertid härifrån avdragas inflytande uppbördsmedel i form av avkastning å förvaltningskostnadsfonden och bötesmedel. Enligt direktionens för anstalten senaste förvaltningsberättelse kan med den placering fonden hade vid slutet av budgetåret 1937/38 påräknas en ränteavkastning under innevarande budgetår av 9,197 kronor 67 öre. I betraktande härav och under hänsynstagande till räntelägets försämring synes summan av uppbördsmedlen böra för nästa budgetår uppskattas till 9,000 kronor. För bestridande av anstaltens avlöningskostnader för budgetåret 1939/40 skulle sålunda av statsmedel erfordras (20,200 — 9,000 =) 11,200 kronor. Beloppet bör anvisas såsom förslagsanslag.

Till gäldande av anstaltens omkostnader torde ett särskilt förslagsanslag böra anvisas. Det möter vissa svårigheter att med tillförlitlighet beräkna medelsbehovet i denna del. Emellertid förefaller det, som om det av direktionen föreslagna beloppet, 6,200 kronor, vore väl högt. Med hänsyn härtill och då hyreskostnaden bör bestridas från statens allmänna fastighetsfond, tillstyrker jag, att till omkostnader för anstalten för nästa budgetår förslagsvis beräknas 3,000 kronor, därvid jag förutsätter, att beloppet ej må överskridas utan medgivande av Kungl. Maj:t.

Anslagen till avlöningar och omkostnader vid anstalten torde, med ändring av vad i statsverkspropositionen förutsatts, böra uppföras under tionde huvudtiteln.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels besluta, att civila avlöningsreglementet skall äga tillämpning å handelsflottans pensionsanstalt;

dels godkänna följande personalförteckning för handelsflottans pensionsanstalt:

Personalförteckning.

Befattning Lönegrad

Tjänstemän å ordinarie stat.

1 direktör	C 2
1 kanslibiträde	A 7;

dels godkänna följande avlöningsstat för handelsflottans pensionsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1939/40:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor 14,400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, be- stämda av Kungl. Maj:t	» 2,400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie perso- nal	» 2,500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 900
	<hr/> Summa kronor 20,200.

Särskilda uppbördsmedel:

Räntor å förvaltningskostnadsfonden samt bötesandelar	kronor 9,000
	<hr/> Nettoutgift kronor 11,200;

dels till Handelsflottans pensionsanstalt: Avlöningar för budgetåret 1939/40 under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 11,200 kronor;

dels ock till Handelsflottans pensionsanstalt: Omkostnader för budgetåret 1939/40 under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 3,000 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Nils Sehlberg.